

ULUSLARARASI **İLİŞKİLER**

Akademik Dergi
Cilt 13, Sayı 52, 2016

INTERNATIONAL **RELATIONS**

Academic Journal
Volume 13, Number 52, 2016

ULUSLARARASI İLİŞKİLER / INTERNATIONAL RELATIONS

hakemli bir dergidir / is a refereed journal

ULUSLARARASI İLİŞKİLER / INTERNATIONAL RELATIONS

aşağıdaki veri tabanlarınca taranmaktadır / is currently noted in

*Social Sciences Citation Index (SSCI),
Social Scisearch, Journal Citation Reports/Social Sciences Edition*

*International Bibliography of the Social Sciences (IBSS),
International Political Science Abstracts (IPSA),
PAIS International,
International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature in the Humanities and Social Sciences (IBR),
International Bibliography of Periodical Literature in the Humanities and Social Sciences (IBZ),*

*Cambridge Scientific Abstracts-CSA (Sociological Abstracts, Social Services Abstracts, Worldwide Political
Science Abstracts & Linguistics and Language Behavior Abstracts)*

*Columbia International Affairs Online (CIAO), EBSCO, Gale-Cengage,
Elsevier Bibliographic Databases (GEOBASE, Mosby's Index, SciVerseScopus),*

Index Islamicus, Women's Studies International, Ulrich's Periodicals,

*Middle Eastern and Central Asian Studies, European Sources Online,
ASOS Index (Akademia Sosyal Bilimler Endeksi), Başkent Üniversitesi Hukuk Veri Tabanı (Law Database),
ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (Social Sciences Data Base)*

Dergiye yazı göndermek isteyenler için e-posta adresi: makale@uidergisi.com.tr

Tanıtım/Değerlendirilmek üzere dergiye kitap göndermek isteyenler için posta adresi:

Mitat Çelikpala, Uluslararası İlişkiler Dergisi,
Kadir Has Üniversitesi Merkez Kampüs
Kadir Has Caddesi, 34083 Cibali-İSTANBUL

Bireysel abonelik ücreti: 4 sayı için 80 TL
Kurumsal abonelik ücreti: 4 sayı için 300 TL
Abonelik hakkında bilgi için: bilgi@uidergisi.com.tr

Abone formları derginin arkasındadır.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER / INTERNATIONAL RELATIONS

Cilt/Vol. 13, No.52, 2016

Türk Dış Politikası Özel Sayısı

Misafir Editör: Mustafa Aydın

EDİTÖRDEN / EDITORIAL

- A Historical Materialist Analysis of Turkish Foreign Policy: Class, State, and Hegemony 3
Faruk YALVAÇ
- Regional Power Transition and the Future of Turkey 23
Birol Ali YEŞİLADA and Osman Göktuğ TANRIKULU
- Change and Continuity in Turkish Foreign Policy: Evaluating Pre-AKP and
AKP Periods' National Role Conceptions 47
Mehtap KARA and Ahmet SÖZEN
- İdeoloji ve Dış Politika: Kemalist (1930-1939) ve İslamcı (2011-2015) Dış Politikaların
Karşılaştırmalı Bir Analizi 67
Ramazan KILINÇ
- Turkey's Ambivalent Relationship with the European Union: To Accede or not to Accede 89
Meltem MÜFTÜLER-BAÇ
- Linking Foreign Policy and Energy Security: An Asset or a Liability for Turkey? 105
Şahnaz YILMAZ and S. Duygu SEVER-MEHMETOĞLU
- İnsaniyetçilik ve Türk Dış Politikası 129
Alpaslan ÖZERDEM
- Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Dış İlişkilerinin Analizi: Merkez-Çevre Etkileşimini
Yeniden Düşünmek 151
Birgül DEMİRTAŞ
- Sosyal Medya ve Türk Dış Politikası: Kobani Tweetleri Üzerinden Türk Dış Politikası Algısı 175
Emre HATİPOĞLU, Osman Zeki GÖKÇE, Berkay DİNÇER ve Yücel SAYGIN

EDİTÖRDEN

Türkiye’de “Türk Dış Politikası” üzerine yayınlanan çalışmalar, uzun yıllar betimleme ağırlıklı olarak ilerledikten sonra, özellikle 1990’lı yıllardan itibaren konuları belirli bir kavramsal çerçeveden ele alan çalışmaların sayısının giderek arttığını ve 2000’li yıllarla birlikte çeşitli teorik çerçeveleri “Türk Dış Politikası” araştırmalarına uygulama ve uyarlama çabalarının ağırlık kazandığını görmekteyiz. Benzer şekilde, Türk Dış Politikası çalışmalarında belirli bir ülke ile ilişkileri ya da Türkiye’nin belirli bir tarih dönemindeki uluslararası ilişkilerini inceleyen çalışmaların, alanda ağırlıklı olarak yer tuttuğu da hepimizin malumudur. Hal böyle olunca, Uluslararası İlişkiler disiplininin özellikle son yıllarda gelişen çeşitli alt çalışma alanları ile Türk Dış Politikası arasında ilişki kurma ya da yeni gelişen farklı kavramsal çerçevelerden genel olarak Türk Dış Politikasının tamamına bakma gibi uğraşlar tekil çabalarla sınırlı kalmıştır.

Öte yandan, Türkiye 1990’lı yıllardan itibaren çok önemli siyasal, sosyal, ekonomik ve stratejik değişimleri iç içe geçmiş bir şekilde bir arada yaşamış ve halen de yaşamakta olan bir ülke. Kuruluş yıllarının ardından gelen İkinci Dünya Savaşı sırasında dönemin kendine özgü şartları içerisinde ve kurucu liderliğin savaş dışı kalma arzusu çerçevesinde bir dış politika izleyen Türkiye, takip eden Soğuk Savaş döneminde büyük ölçüde uluslararası sistemin iki kutuplu yapısı ve ülke topraklarının kutup liderleri için stratejik önemi ile belirlenen bir çerçevede hareket etmek durumunda kalmıştı. İzlenen dış politikada elbette kurucu liderliğin ve Soğuk Savaş boyunca iktidara gelen farklı siyasi görüşten karar vericilerin uluslararası alana yansıyan siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel tercihlerinin de önemli etkileri olmuştu.

Soğuk Savaş’ın sona ermesi ve uluslararası sistem açısından takip eden belirsizlik dönemi ise, Türkiye’de hem iç siyaset hem de dış politika açısından halen de devam etmekte olan bir kendini sorgulama dönemini başlattı. Bu çerçevede, 1980’li yıllarda başlayan Türkiye ekonomisinin liberalleşmesi ve küresel ekonomi ile entegre olması süreci günümüze kadar genişleyerek devam etti. Benzer şekilde, Soğuk Savaş’ın ardından tüm dünyada etkin olan ve halen de etkisini genişletmeye devam eden kimlik politikaları, etnisite tartışmaları, dini inançların siyasette yükselen etkisi, her alanda radikalleşme, siyasette sağ-sol dikotomisinin büyük ölçüde ortadan kalkması gibi küresel düzlemde etkili olan faktörler de 1990’lı yıllardan itibaren Türk Dış Politikasının önceliklerinin belirlenmesi ve uygulanmasında etkin olmaya başladılar.

Diğer taraftan, Soğuk Savaş’ın ve iki kutuplu uluslararası sistemin sona ermesi ile sistemde bugüne kadar yaşanan çeşitli sarsıntılar ve değişimler önce 1990’larda, ardından da 2000’li yıllarda Türk Dış Politikasında önemli dönüşüm ve evrimlere neden oldu. Bu değişimlerin sonucunda bugün gelinen noktada, Türk Dış Politikasının öncelikleri, felsefesi, yapımı ve uygulanmasında, Cumhuriyetin kuruluş yılları ile Soğuk Savaş döneminin kapsayan 70 küsur yıllık süreçte oluşan geleneksel yapı ve uygulamalardan önemli oranda farklılaşmış bir dış politika anlayışı ve yapımından söz edilir oldu. Bu da, Türk Dış Politikası analizlerinin hızla güncellenebilecek ve değişiklikleri açıklayabilecek çerçevelere yönelmelerini zorunlu hale getiriyor.

Bu gözlemler ışığında, Uluslararası İlişkiler alanında Türkçe ve/veya Türkiye’den üretilen yazında kavramsal temeli güçlü analitik çalışmaların gelişmesini teşvik etmek amacıyla yayın hayatına başlayan *Uluslararası İlişkiler* dergisinin Yayın Kurulu, yaklaşık iki yıl önce Türk Dış Politikasını farklı açılardan ve mümkün olduğunca bütünlüklü olarak ele alan çalışmalardan oluşan bir özel sayı hazırlamaya karar verdi ve sayının koordinasyonu ile beni görevlendirdi. Yapılan makale çağrısına cevap veren ve özel davetli olarak sunulan makale önerileri arasında özellikle Türk Dış Politikası alanında daha az veya hiç çalışılmamış konularda olan öneriler ile dış politikaya kavramsal çerçeveden bakan çalışmalara öncelik verilmiştir.

Bu anlamda, elinizdeki sayıda yer verilen Birgöl Demirtaş'ın yerel yönetimlerin dış ilişkilerini incelediği çalışması, Emre Hatipoğlu, O. Zeki Gökçe, Berkay Dinçer ve Yücel Saygın'ın sosyal medya-dış politika ilişkisini inceledikleri çalışmaları ile Alpaslan Özerdem'in Türk Dış Politikasında insanîyetçilik kavramının gelişimi ve etkisini incelediği çalışması, Türkiye'de dış politika çalışmaları alanında hemen hiç ele alınmayan veya yeterince incelenmemiş alanları dikkatimize sunuyorlar.

Benzer şekilde, Faruk Yalvaç'ın Türk Dış Politikasına tarihsel materyalizm açısından bakan çalışması, Birol Yeşilada ve O. Göktuğ Tanrıkulu'nun bölgesel güç aktarımı yaklaşımını Türk Dış Politikasına uyarladıkları çalışma ile Ahmet Sözen ve Mehtap Kara'nın rol teorisinden hareketle Türk Dış Politikasında ulusal rol algılamalarına baktıkları çalışma, uluslararası literatürde son yıllarda gelişen veya daha sıklıkla kullanılmaya başlanan kavramsal/metodolojik yaklaşımlar üzerinden Türk Dış Politikasına bakıyorlar.

Öte yandan, yine bu sayıda yer verilen Ramazan Kılınç'ın Türk Dış Politikası yapım ve uygulamasında ideolojinin yerine baktığı çalışma, Meltem Müftüler-Baç'ın AB ile ilişkilerin ekonomik ve siyasi dinamiklerini incelediği çalışma ile S. Duygu Sever ile Şuhnaz Yılmaz'ın dış politika-enerji güvenliği ilişkisine baktıkları çalışma, Türkiye'deki dış politika araştırmalarında büyük ölçüde göz ardı edilmiş ve/veya yeterince ele alınmamış konulara değiniyorlar.

Tüm bu çalışmaları bir araya getiren elinizdeki özel sayının, Türk Dış Politikası incelemelerine yeni bir soluk getireceğine ve gelecekte de Türkçe yazında yeterince çalışılmayan konuları ele alan benzeri araştırmaları cesaretlendireceğine inanıyorum. Keyifle okumanız dileğiyle...

Mustafa Aydın